

การชำระหนี้ด้วยคริปโทเคอร์เรนซีตามประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ A Cryptocurrency Payment under the Civil and Commercial Code

ดร.กิตสุรณ สังกสุวรรณ^{*}
Dr.Kitsuron Sangsuvan

Received 5 August, 2022; Revised 26 August, 2022; Accepted 27 August, 2022

บทคัดย่อ

คริปโทเคอร์เรนซีถือเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลที่เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปัจจุบันนี้ คริปโทเคอร์เรนซีได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการลงทุนและสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงไม่มีกฎหมายที่บัญญัติถึงการชำระหนี้ด้วยคริปโทเคอร์เรนซีไว้ โดยเฉพาะ จึงทำให้เกิดปัญหาว่าคริปโทเคอร์เรนซีสามารถใช้ในการชำระหนี้ได้มากน้อยเพียงใด การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและวิเคราะห์ถึงการใช้คริปโทเคอร์เรนซีในฐานะสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนหรือชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ วิธีการวิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากหนังสือ บทความทางวิชาการ รายงาน ข่าวประจำวัน บทบัญญัติกฎหมาย และคำพิพากษา ข้อมูลดังกล่าวนี้ได้ถูกนำมาใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์สถานะในทางกฎหมายของคริปโทเคอร์เรนซี รวมถึงขอบเขตและความเป็นไปได้ในการใช้คริปโทเคอร์เรนซีในการชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

^{*} น.บ.; น.บ.ท.; LL.M. University of Illinois Chicago School of Law, Chicago, Illinois, USA; S.J.D. Indiana University Robert H. McKinney School of Law, Indianapolis, Indiana, USA

การวิจัยพบว่าคริปโทเคอร์เรนซีไม่อาจถือเป็นเงินตราตามกฎหมาย คริปโทเคอร์เรนซีไม่อาจถูกนำมาใช้ในการชำระหนี้ในนิติกรรมหรือสัญญาใด ๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดให้มีการชำระราคากันด้วยเงินตรา แต่อย่างไรก็ตาม คริปโทเคอร์เรนซีถือเป็นทรัพย์สิน คริปโทเคอร์เรนซีจึงอาจใช้ได้ในนิติกรรมหรือสัญญาบางประเภทที่กำหนดให้มีการแลกเปลี่ยนทรัพย์สินเช่น สัญญาแลกเปลี่ยน ในกรณีดังกล่าวนี้ การชำระหนี้ด้วยคริปโทเคอร์เรนซีจำเป็นต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้

การวิจัยนี้ยังนำเสนอการทำให้คริปโทเคอร์เรนซีถือเป็นเงินตราตามกฎหมายเพื่อนำมาชำระหนี้ตามนิติกรรมหรือสัญญาที่กำหนดให้มีการชำระราคากันด้วยเงินตรา โดยรัฐบาลอาจดำเนินการดังต่อไปนี้คือ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ และกำหนดให้คริปโทเคอร์เรนซีสามารถใช้ชำระหนี้ได้เสมือนดังเช่นเงินตรา หรือ (๒) ออกกฎหมายเกี่ยวกับการชำระหนี้ด้วยคริปโทเคอร์เรนซีไว้โดยเฉพาะ

คำสำคัญ: คริปโทเคอร์เรนซี ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เงินตรา

Abstract

A cryptocurrency is a digital asset which has grown rapidly. Recently, a cryptocurrency has been used as an investment instrument and a medium of exchange. However, Thailand does not have a specific regulation dealing with cryptocurrency payments. A question arises whether and how a cryptocurrency can really be used as a medium of exchange. The purpose of this research is to determine and analyze whether a cryptocurrency can be used as a medium of exchange and a means of payment under the Civil and Commercial Code. A methodology for doing this research relies on qualitative research. It collects data from books, academic articles, reports, news, regulations, and judgments. These data have been used to determine the legal status of a cryptocurrency. These data have also been used to analyze the scope and possibility of using a cryptocurrency as a medium of exchange and a means of payment under the Civil and Commercial Code.

This research found that a cryptocurrency is not a legal tender. A cryptocurrency may not be used in a transaction or contract which requires a payment under the Civil and Commercial Code. However, a cryptocurrency is property. A cryptocurrency may be used in a transaction or contract which requires or involves the exchange of property. An example may include a barter agreement. In this case, the Civil and Commercial Code: Obligations applies to the delivery of a cryptocurrency.

This research also explores how a cryptocurrency becomes a legal tender. A cryptocurrency would then be used in a transaction or contract which requires a payment. In fact, the Thai government should: (1) revise the “Currency Act B.E. 2501” and allow a cryptocurrency to be used as a legal tender or (2) issue a specific regulation on cryptocurrency payments.

Keywords: Cryptocurrency, The Civil and Commercial Code, Legal Tender

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กำธร พันธฺลาภ. (๒๕๒๐). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย หนี้. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จิต เศรษฐบุตร. (๒๕๔๐). หลักกฎหมายแพ่งลักษณะหนี้ (พิมพ์ครั้งที่ ๑๐). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. (๒๕๖๑). หลักกฎหมายนิติกรรม-สัญญา (พิมพ์ครั้งที่ ๒). สำนักพิมพ์วิญญูชน.

บัญญัติ สุชีวะ. (๒๕๔๒). คำอธิบายกฎหมายลักษณะทรัพย์ (พิมพ์ครั้งที่ ๕). สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๖). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

วิชณุ เครืองาม. (๒๕๔๒). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ (พิมพ์ครั้งที่ ๘). สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ.

ศันนกรณ โสทธิพันธ์. (๒๕๖๔). คำอธิบายนิติกรรม-สัญญา (พิมพ์ครั้งที่ ๒๔). สำนักพิมพ์วิญญูชน.

ศักดิ์ สมองชาติ. (๒๕๔๙). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย นิติกรรมและสัญญา (พิมพ์ครั้งที่ ๙). สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (๒๕๖๕, ๒๓ มีนาคม). เกณฑ์กำกับ
การให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ไม่สนับสนุนการใช้สินทรัพย์ดิจิทัล
เป็นสื่อกลางชำระค่าสินค้าหรือบริการ. [https://www.sec.or.th/TH/Pages/News_
Detail.aspx?SECID=9353](https://www.sec.or.th/TH/Pages/News_Detail.aspx?SECID=9353)

โสภณ รัตนกร (๒๕๔๒). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย หนี้ (พิมพ์ครั้งที่ ๔).
สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ.

อัศววิทย์ สุมาวงศ์. (๒๕๔๓). คู่มือการศึกษาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรม
สัญญา. สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

ภาษาอังกฤษ

- Ashford, K. (2022, June 6). *What Is Cryptocurrency?*. Forbes. <https://www.forbes.com/advisor/investing/cryptocurrency/what-is-cryptocurrency/#:~:text=A%20cryptocurrency%20is%20a%20digital,the%20value%20of%20a%20cryptocurrency.>
- Chuen, D. L. (2015). *Handbook of Digital Currency: Bitcoin, Innovation, Financial Instruments, and Big Data*. Elsevier.
- Gwartney, D. J., Stroup, R. L., Sobel, R. S., & Macpherson, D. A. (2022). *Macroeconomics: Private & Public Choice* (17th ed.). Cengage Learning.
- Haynes, A., & Yeoh, P. (2020). *Cryptocurrencies and Cryptoassets: Regulatory and Legal Issues*. Routledge.
- Lapin, N. (2021, December 23). *Explaining Crypto's Volatility*. Forbes. <https://www.forbes.com/sites/nicolelapin/2021/12/23/explaining-cryptos-volatility/?sh=5287d9397b54>.
- Livni, E., & Lipton, E. (2021, September 5). *Crypto Banking and Decentralized Finance Explained*. New York Times. <https://www.nytimes.com/2021/09/05/us/politics/cryptocurrency-explainer.html>.
- Pettit, P. (1997). *Republicanism: A Theory of Freedom and Government*. Oxford University Press.
- Salman, A., & Razzaq, A. M. G. (2019). *Blockchain and Cryptocurrencies*. IntechOpen.
- Skatteverket v. David Hedqvist, Case C-264/14
- Smithin, J. (2000). *What is Money?*. Routledge.
- Wiling, N. (2022, July 17). *How Many Cryptocurrencies Are There? Guide to the Crowded Market*. Capital. <https://capital.com/how-many-different-cryptocurrencies-are-there>.